

Tale

Udlændinge- og
Integrationsministeriet

**Tale til brug for ministerens deltagelse i briefing i Folketinget om den
globale aftale om sikker, velordnet og lovlige migration (GCM)**

den 25. oktober 2018

(Udviklingsministeren indleder orienteringen)

[Udlændinge- og integrationsministerens tale]

Ud over også at takke udvalgene for muligheden for at orientere om resultatet af forhandlingerne om GCM vil jeg gerne starte med at slå en række ting fast, fordi de er afgørende for min og regeringens holdning til forhandlingsresultatet og til det videre forløb frem mod mødet i Marrakesh, hvor teksten skal vedtages:

[Fire centrale og tværgående principper i GCM]

For det første:

Aftalen – eller 'kompakten' som den ret beset hedder – slår fast, at den ikke er juridisk bindende.

Der er altså tale om en politisk aftale for, hvordan vi kan arbejde hen imod ordnede forhold på migrationsområdet – hvor ulovlig migration bekæmpes, og hvor hvert enkelt land selv bestemmer, hvem der skal have ret til ophold.

For det andet:

'Kompakten' bekræfter krystalklart stateres nationale suverænitet over deres udlændinge- og migrationspolitik [i overensstemmelse med Folkeretten]. Det er det bærende princip i aftalen.

For det tredje:

'Kompakten' slår også fast, at stater [inden for deres suveræne jurisdiktion] kan skelne mellem regulære og irregulære migranter for at sikre overensstemmelse med det, der i aftalen benævnes nationale realiteter, nationale politikker og prioriteter og krav til indrejse, ophold og arbejde [i overensstemmelse med Folkeretten].

En tilslutning til 'kompakten' vil derfor på ingen måde betyde, at vi kommer til at føre en anden udlændingepolitik, end den der besluttet her i huset.

Og for det fjerde:

'Kompakten' er den første af sin art på globalt plan, når det kommer til anerkendelsen af alle landes forpligtelse til at tage egne statsborgere tilbage, hvis de pågældende opholder sig ulovligt i et andet land, og bistå med at facilitere tilbagetagelsen. Og den anerkendelse er ikke mindst resultatet af meget aktive danske bestræbelser under forhandlingerne.

Så for lige at rekapitulere:

- 1) 'Kompakten' er ikke juridisk bindende
- 2) 'Kompakten' respekterer vores nationale suverænitet i udlændingepolitikken

- 3) 'Kompakten' sikrer, at vi kan skelne klart mellem regulære og irregulære migranter, og
- 4) 'Kompakten' anerkender for første gang, at alle lande skal tage egne statsborgere tilbage, hvis de opholder sig ulovligt.

[Resultatet er ikke perfekt]

Når alt det er sagt, så er resultatet selvfølgelig ikke perfekt. Så langt fra. Hvis jeg havde skrevet 'kompakten', ville den have set anderledes ud. Men jeg har ikke været alene om at skrive den. Vi har faktisk været 191 penneførere med hver vores udfordringer, prioriteter, principper og målsætninger – og ikke mindst politiske overbevisning. Og derfor synes jeg, at med de fire punkter, jeg netop nævnte, in mente, er der tale om et ganske godt resultat.

Og så alligevel.

[Stemmeforklaring/Reservation]

Det er min [og regeringens] klare opfattelse, at der i forbindelse med vedtagelsen af teksten i Marokko til december og efterfølgende i FN's generalforsamling er behov for en meget klar – og gerne fælles EU – stemmeforklaring, hvor vi klart og utvetydigt tilkendegiver vores læsning af aftalen på en række områder. En stemmeforklaring er et forbehold.

Det er der ikke noget overraskende i. Vi gjorde præcis det samme sammen med vores EU-kolleger i forbindelse med vedtagelsen af New York-erklæringen, der iværksatte arbejdet med 'kompakten', i september 2016.

[Stemmeforklaringen skal som minimum forklare vores position på spørgsmål som frihedsberøvelse af mindreårige migranter, skellen mellem lovlige og ulovlige migration og mellem regulære og irregulære migranter, migranternes adgang til tjenesteydelser, lovlige adgangsveje – for blot at nævne de vigtigste. Jeg forventer også, at andre EU-lande har spørgsmål, de gerne vil have indeholdt i stemmeforklaringen.]

Og lad mig understrege – for at der ikke opstår misforståelser – skulle EU og medlemslandene ikke kunne blive enige om en fælles stemmeforklaring, så agter regeringen at afgive en stemmeforklaring sammen med en gruppe af andre ligesindede lande eller i national kapacitet.

[Vil 'kompakten' løse migrationsudfordringerne?]

Så vil I sikkert spørge, om 'kompakten' vil løse alle vores problemer med ulovlig migration og irregulære migranter.

Og svaret er selvfølgelig: Nej.

Som alle andre globale politiske aftaler, der ikke er juridisk bindende og respekterer de enkelte landes nationale suverænitet, vil vi ikke vågne op til en ny og bedre verden i morgen, hvor alle mennesker og lande respekterer, at man ikke bare kan indrejse i et andet land uden tilladelse.

Faktisk slår 'kompakten' fast, at godt nok har man som migrant ret til at forlade sig eget land og til at rejse tilbage til eget land, MEN, man har ikke ret til at rejse ind i et andet land. Det princip røres der ikke ved i aftalen.

'Kompakten' er udtryk for det, jeg vil kalde "de små skridts politik". Det betyder, at verdenssamfundet anerkender, at man er nødt til styrke dialogen og samarbejdet på tværs af landegrænser, hvis man vil den irregulære migration til livs. Vi kender det fra EU-Tyrkiet-aftalen, og vi ved, at vi skal have aftaler på plads i den kommende tid med ansvarlige nordafrikanske lande. Kodeordet er med andre ord internationalt samarbejde – eller inter-regionalt samarbejde, om man vil.

Med 'kompakten' er vi blevet enige om, at international migration kræver en international ramme. Her kan vi tale om, hvordan vi bekæmper den irregulære migration og gør migration sikrere, mere velordnet og lovlig, så vi har hånd i hanke med, hvem der indrejser i vores lande.

[Skrøner]

Jeg forstår godt, at et så omfattende forhandlingsforløb mellem alle verdens lande kan give anledning til bekymringer og give anledning til kritiske spørgsmål til, hvad det egentlig er, der er opnået enighed om.

Det er rigtigt, at ikke mindst latinamerikanske lande i løbet af forhandlingerne har ønsket en aftale om regularisering eller lovliggørelse af irregulære migranter, der allerede befinder sig i Danmark eller andre lande. Jeg kan garantere, at det forslag er blevet skudt ned – ikke mindst takket være Danmark og EU – og derfor ikke indgår i aftalen.

Det er også rigtigt, at mange lande i den tredje verden har ønsket, at vi skulle øge den lovlige indvandring. Men jeg kan garantere, at der er intet i 'kompakten', der vil øge indvandringen til Danmark eller Europa, med mindre vi giver tilladelse.

'Kompakten' understreger klart, at lande har suveræn ret til at fastlægge egen udlændingepolitik. Med understregningen af vigtigheden af at bekæmpe irregulær migration – f.eks. over Middelhavet – kan 'kompakten' derimod komme til at dæmpe presset af irregulære migranter, der forsøger at komme til Europa.

Jeg kan også godt forstå, at nogen spørger, hvorfor lovlig migration ikke fremmes med aftalen, mens tilbagesendelse vil blive nemmere. Sagen er dog den, at lovlig indrejse bestemmes af national lovgivning, mens tilbagetagelse af egne statsborgere nu anerkendes som en international forpligtelse.

[Afslutning]

Afslutningsvist vil gerne understrege, at der med 'kompakten' efter min opfattelse er tale om et ikke uvæsentligt signal til FN og til hele verden som sådan.

Tidligere tiders fremherskende opfattelse – ikke mindst i FN – af, at der påhvilede Vesten og Europa et særligt ansvar for at løse migrationsudfordringerne, er blevet erstattet af en langt mere nuanceret og realistisk tilgang.

Med 'kompakten' er det blevet gjort klart, at effektiv, global migrationshåndtering og -samarbejde – som supplement til vores egen udlændingelovgivning – består af langt mere end blot spørgsmålet om at øge lovlige migrationsveje. Nu taler verdenssamfundet om problemet med ulovlig migration, grænsekontrol, menneskesmuglere, tilbagetagelse, migranternes menneskerettigheder, men også migranternes forpligtelse til at overholde national lovgivning og opholdslandets skikke.

På den baggrund mener jeg, at vi med 'kompakten' kommer til at tage et lille skidt fremad i den fælles forståelse af udfordringerne. Og det vil skabe bedre muligheder for at fremme danske og europæiske prioriteter og initiativer i håndteringen af de ulovlige migrationsstrømme mod Europa.

[Forvirring om Marrakesh-erklæringen fra maj 2018 og GCM]

Endelig vil jeg afslutningsvist gerne adressere den forvirring, som jeg forstår, der er opstået i forhold til forskellen på den såkaldte Marrakesh-erklæring fra maj 2018, og kompakten, som vi har talt om i dag, og som – måske lidt forvirrende også skal vedtages i Marrakesh.

Den nye globale migrationsaftale har ikke noget med den såkaldte Marrakesh-erklæringen at gøre. Den globale migrationsaftale er forhandlet i FN og følger et globalt spor. Marrakesh-erklæringen er vedtaget i regi af den såkaldte Rabat-proces, der er et regionalt samarbejde mellem EU og Nord- og Vestafrika, og er en del af opfølgningen på Valletta-erklæringen, som EU's stats- og regeringschefer og en lang række afrikanske kolleger vedtog i november 2015.